

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 2713-07 אריה שקד נ' עגל הזהב עיתונות בע"מ ואח'

בפני כב' השופטת רנר שירלי

אריה שקד

תובע

נגד

1. עגל הזהב עיתונות בע"מ
2. יואב יצחק

נתבעים

פסק דין

1

2

רקע

3 1. התובע הינו עיתונאי ברשות השידור ושימש במועד הגשת התביעה כמנהל חטיבת החדשות של
4 "קול ישראל". הנתבעת 1 הינה חברה פרטית אשר בזמנים הרלוונטיים לתביעה שימשה כבעלים
5 ו/או מנהלת של אתר החדשות "מחלקה ראשונה" NCF (להלן – "האתר"). הנתבע 2 הינו עיתונאי
6 אשר שימש במועדים הרלוונטיים לתביעה כמו"ל והעורך של האתר והינו אף בעל השליטה בנתבעת
7 (ר' סעיפים 1-4 לכתב התביעה סעיף 8 לכתב ההגנה).

8

9 ביום 21.12.06 התפרסם באתר מאמר פרי עטו של הכותב בועז מוסקוביץ ז"ל אשר כותרתו "מכתב
10 למוטי שקלאר" (נספח א' לכתב התביעה). בפסקה הראשונה של המאמר כך נכתב: "**לאחרונה**
11 **התבשרנו על-ידי האגודה "לדעת" שאתה מתכוון לקדם לתפקיד מנהל מחלקת החדשות של "קול**
12 **ישראל" את אריה שקד אשר נתפס בקבלת שכר עודף על-ידי רישום מנופח של שעות עבודה ועקב**
13 **כך היה אמור להינזף. במקום הנזיפה מקבל אריה שקד קידום – אילו הדברים ברשות השידור היו**
14 **מתנהלים אחרת, ניתן היה לאמר שהדבר תמוה...ברם אין מקום להפתעה".**

15

16

כתבי הטענות

17

18

19

20

21

22

23

2. על פי כתב התביעה מהווה הפרסום דברי לשון הרע כנגד התובע אשר נועדו לפגוע בו, במשלח ידו
ובמשרתו, להשפילו ולבזותו בעיני הבריות. לטענת התובע האמור בפרסום אינו אמת. התובע לא רק
שלא נתפס בקבלת שכר עודף על ידי רישום מנופח של שעות עבודה אלא אף הגיש תביעה לבית הדין
האזורי לעבודה בגין שעות עבודה שלא שולמו לו ובעקבות הגשת התביעה שולמו לו מלוא שעות
העבודה שנתבעו. התובע מעולם לא ננזף, אלא הוזמן לשימוע בפני סמנכ"ל כ"א ומינהל ברשות
השידור ולאור הסבריו החליט המנכ"ל שלא לנקוט כנגדו בצעדים משמעותיים כלשהם. עוד נטען על
ידי התובע כי הפרסום אשר נעשה בלא לקבל את תגובתו מבעוד מועד גרם לפגיעה קשה בשמו הטוב

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 2713-07 אריה שקד נ' עגל הזהב עיתונות בע"מ ואח'

1 ובתדמיתו הציבורית והמקצועית, וכן גרם לו לעוגמת נפש קשה. לטענת התובע הפגיעה בו חמורה
2 במיוחד לאור מקצוע העיתונות בו הוא עוסק אשר מצריך בעיני הבריות יושר אישי רב ויושרה
3 עיתונאית. על פי כתב התביעה פניית התובע לנתבעים בדרישה לפרסום התנצלות לא נענתה באופן
4 ענייני ולא פרסמה כל התנצלות. לטענת התובע הנתבעת 1 אחראית כלפיו מכח היותה האחראית
5 לאמצעי התקשורת בהיותה בעלת האתר ואילו הנתבע 2 אחראי בהיותו עורך אמצעי התקשורת ומי
6 שהחליט בפועל על הפרסום והוא משמש אף כבעלי הנתבעת 1.

7
8 התביעה הוגשה במקור גם כנגד הכותב, בועז מוסקוביץ ז"ל, אך לאחר שנפטר תוך כדי ההליך
9 התביעה כנגדו נמחקה (ר' פרוטוקול מיום 28.10.08).

10
11 בכתב ההגנה טוענים הנתבעים להיעדר יריבות בינם לבין התובע מאחר וכותב הכתבה אינו עיתונאי
12 בשרות הנתבעים והוא במעמד של "בלוגר" באינטרנט כאשר כל האחריות ל"בלוג" שלו חלה עליו.
13 לטענת הנתבעים חיוב אתר האינטרנט לתוכן ה"בלוג" יש בו משום פגיעה בחופש הביטוי וחסימת
14 זרימת המידע החפשי ברשת האינטרנט. עוד נטען בכתב ההגנה כי הפרסום נעשה לאור מכתב שכתב
15 עו"ד אסף רוזנברג ממונה בכיר על משמעת בנציבות שירות המדינה בעניינו של התובע ואשר בו
16 הומלץ לסמנכ"ל כ"א ברשות השידור לנקוט בהליך נזיפה בגין דווח שעות עבודה שלא שיקפו את
17 המצב כהווייתו בכך שדווח על עבודה שבוצעה מהבית כאילו בוצעה במשרד. לאחר הפרסום ובעקבות
18 מכתב מב"כ התובע ביקשו הנתבעים את פרוטוקול ההחלטה לפיה הוחלט שלא לנקוט כנגד התובע
19 בצעדים משמעתיים אך ב"כ התובע נמנע מלהמציא את הפרוטוקול המבוקש. לטענת הנתבעים
20 מדובר בהבעת דעה בתום לב ולנתבעים עומדות הגנות סעיפים 13(4) (5) (7) (8) (10) לחוק איסור לשון
21 הרע.

22
23 3. מטעם התובע הוגש תצהירו של התובע. מטעם הנתבעים הוגש תצהירו של הנתבע וכן זומנו לעדות
24 ללא תצהיר מר צבי צימרמן מי שהיה במועדים הרלוונטיים סמנכ"ל כח אדם ברשות השידור ומי
25 שקיים את השימוע בעניינו של התובע, עו"ד טלילה שחר רוזנפלד מי שהיתה בחלק מהזמנים
26 הרלוונטיים לתביעה תובעת באגף המשמעת בנציבות שרות המדינה, עו"ד אסף רוזנברג מי שהיה
27 בחלק מהזמנים הרלוונטיים מנהל אגף המשמעת בנציבות שרות המדינה ומרדכי שקלאר שהיה
28 בזמנים הרלוונטיים מנהל רשות השידור. המצהירים נחקרו על תצהיריהם והצדדים הגישו סיכומים
29 בכתב.

הטענות בסיכומים

30
31
32 4. לטענת ב"כ התובע בסיכומיו מהעדויות עולה כי מעשיו של התובע היו במסגרת הנורמה הקיימת
33 אותה עת ברשות השידור וכי בפועל ומכח תפקידו באותה עת כרכז מערכת החדשות עבד התובע את
34 השעות עליהן דווח. הוכח כי התובע מעולם לא ננזף אלא זומן לשימוע ולאור הסבריו בנוגע לאופן
35 רישום השעות הנוספות בהתאם לנוהג ששרר אותה עת ברשות השידור החליט מנכ"ל רשות השידור

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 2713-07 אריה שקד נ' עגל הזהב עיתונות בע"מ ואח'

1 שלא לנקוט בצעדים משמעותיים כנגד התובע. על אף האמור לא הביעו הנתבעים כל חרטה על
2 הפרסום ואף לא פרסמו כל התנצלות בגינו, התנהלות המלמדת כי כל תכליתו של הפרסום היתה
3 לפגוע בתובע ובמשרתו ולהביא לביטול מנויו למנהל חטיבת החדשות ב"קול ישראל". המבחן
4 לקיומה של לשון הרע הוא אובייקטיבי, בו נבחן הפרסום במשקפי האדם הסביר ויש לבחון את
5 הפרסום באספקלריה של מובנן הטבעי והרגיל של המילים. על פי המבחן האמור הפרסום נשוא
6 התביעה הוא בבחינת לשון הרע. בתי המשפט קבעו באופן שיטתי כי פרסום לשון הרע באינטרנט
7 הינו בגדר לשון הרע כמשמעותו בחוק והנתבעים אחראים לפרסום זה בהתאם לסעיף 11 לחוק. עוד
8 נטען בסכומים כי הנתבעים לא הצליחו להוכיח קיומה של הגנה על פי חוק איסור לשון הרע. לטענת
9 ב"כ התובע זכאי התובע לכפל פיצוי ללא הוכחת נזק בהתאם לחוק בשל העובדה שהפרסום נועד
10 לפגוע בתובע בכוונה ובזדון.

11
12 לטענת הנתבעים בסיכומיהם פרסום מאמרו של הכותב נעשה מבלי שהנתבע ראה או בחן את
13 הפרסום מבעוד מועד. בניגוד לטענת התובע המאמר לא נועד לפגוע בו אלא לבקר את אופן
14 התנהלותו של שקלאר. העובדות והעדויות שהוצגו בבית המשפט מוכיחות כי הפרסום היה נכון
15 בעיתו, כי הוא מהווה דיווח נכון והוגן על ההליך החקירתי שהתנהל כנגד התובע כפי שהיה ידוע
16 אותה עת ובכל מקרה חוסה בצל ההגנות שבחוק. הנתבעים הציגו בפני בית המשפט שורה של
17 מסמכים ועדויות המעידים כי בעקבות תלונה שהגישו מנהליו של התובע נפתחה כנגדו חקירה
18 משמעתית. מהמסמכים ומהעדויות עולה כי התובע ידע היטב כי לא יוכל לקבל תשלום בגין שעות
19 עבודה מהבית, בין שביצע אותן ובין שלא וזאת בשל הוראות החוק המחייבות אישור מוקדם של
20 הגורמים המוסמכים. על כן פעל התובע, כך לטענת הנתבע, בדרך של הונאה ורישום כוזב. הוא הציג
21 את אותן שעות שעבד מהבית כטענתו כאילו ביצע אותן במשרד ועל כן יש לאמר כי התובע אכן נתפס
22 בקבלת שכר מנופח בגין "שעות עבודה מהמשרד" עליהן דווח שאותן לא עבד מהמשרד. לטענת
23 הנתבעים עומדת להם הגנת אמת בפרסום ויש ליתן עדיפות ערכית לקיומו של עניין ציבורי בדיווח
24 אודות מנהל בלתי תקין על פני הגנה על שם הטוב של אישי צבור. עוד נטען בסכומים כי אתר
25 אינטרנט אינו "אמצעי תקשורת" כהגדרתו בסעיף 11 לחוק איסור לשון הרע. לפיכך לא קיימת
26 אחריות לאתר האינטרנט ולעורך האתר בגין לשון הרע שמבוצע על ידי פרסום של "בלוג" באתר.
27 חיוב הנתבעים באחריות נזיקית כדרישת התובע עלול לפגוע אנושות בחופש הביטוי שכן בעלי
28 אתרים יאלצו להגביל את חופש הבטוי של עשרות או מאות אלפי בלוגרים הפעילים בישראל אלא
29 אם כן יספקו ראיות וחוות דעת משפטית מראש לגבי כל פרסום. בנוסף גם הבלוגרים עצמם יגבילו
30 עצמם מאוד וימנעו מלפרסם דברי ביקורת כנגד אישים העלולים לרדוף אותם בתביעות סרק.

31
32 בסיכומי התשובה טוען התובע כי הנתבעים כלל אינם מתמודדים עם השאלה המשפטית העיקרית
33 בבסיס התובענה והיא האם הפרסום היה נכון ומדויק או שמא מוטעה כעולה מסכומי התובע.

34
35

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 2713-07 אריה שקד נ' עגל הזהב עיתונות בע"מ ואח'

דין

1
 2 5. סעיף 2(א) לחוק איסור לשון הרע קובע כי "פרסום, לעניין לשון הרע – בין בעלפה ובין בכתב או
 3 בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר". מדובר בהגדרה שעל פי לשונה אינה
 4 ממצה את כל דרכי הפרסום האפשריות (ר' א. שנהר, **ציליל וכל אמצעי אחר**, דיני לשון הרע (תשנ"ז-1997), בעמ' 86). כבר
 5 נפסק כי "הגדרת המונח "פרסום" בחוק איסור לשון הרע היא רחבה דיה כדי להכניס תחת כנפיה
 6 גם פרסום ברשת האינטרנט" (ר' כב' השופט י. עמית בר"ע (חי') 850/06 רמי מור נ. ידיעות
 7 אינטרנט מערכות אתר YNET – מערכת הפורומים, פסקה 24; כב' השופט י. שנלר ת.א. (פ"ת)
 8 6161/01 נעמי רייכמן נ. רמי יצהר, פסקה 7; כב' השופטת ת. אברהמי בת.א (ת"א) 51859/06 עו"ד
 9 שמעון דיסקין נ. הוצאת עיתון הארץ בע"מ, פסקה 47. ר' גם יובל קרניאל "אנונימיות ולשון הרע
 10 באינטרנט – בין חופש הביטוי להפקרות" פורסם באתר המכון הישראלי לדמוקרטיה).

11
 12 6. האם מאמר ה"בלוגר" מהווה לשון הרע?
 13

14 על פי סעיף 1 לחוק "לשון הרע הוא דבר שפרסומו עלול –

15 (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם.

16 (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסות לו;

17 (3) לפגוע באדם או במשרתו, אם משרה צבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או
 18 במקצועו;
 19 "...

20
 21 המבחן להיות הפרסום לשון הרע הינו מבחן אובייקטיבי – האם האדם הסביר היה רואה בפרסום
 22 בבחינת לשון הרע (ר' א. שנהר, לעיל, בעמ' 122 והאסמכתאות הנזכרות שם; ע"א 740/86 תומרקין
 23 נ. העצני, פ"ד מג(2) 333, 337) כאשר יש לפרש את המילים לפי מובנן הטבעי והרגיל (ר' ע"א 723/74
 24 הוצאת עתון הארץ בע"מ ואח' נ. חברת החשמל בע"מ ואח', פ"ד לא(2) 281, 300, 318). ההגדרה
 25 שבסעיף "אינה מתנה את קיומה של "לשון הרע" בכך שתוכן הפרסום לא יהיה אמת" ושאלת
 26 אמיתות הפרסום עשויה להיות רלוונטית לשלב ההגנה (ר' א. שנהר, שם, בעמ' 121).

27
 28 המאמר בענייננו אינו מעורר קושי פרשני מיוחד. האמירה כי התובע "נתפס בקבלת שכר עודף על
 29 ידי רישום מנופח של שעות עבודה" מובנה הרגיל הוא כי התובע דיווח דווח כזב על שעות עבודה
 30 אותן לא ביצע וקיבל שכר בגינן. בהמשך אף צויין כי במקום להינזף בגין התנהגותו זו, קודם התובע
 31 במקום עבודתו. כלומר, ראוי היה להעניש את התובע בגין התנהלותו זו אך תחת זאת נעשה המעשה
 32 הלא ראוי של קידומו. מדובר במאמר אשר מקיים את תנאי סעיפים 1(1)-(3) לחוק איסור לשון הרע.

33
 34 7. האם חוסה הפרסום בצל אחת ההגנות שבחוק?
 35

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 2713-07 אריה שקד נ' עגל הזהב עיתונות בע"מ ואח'

1 בסכומי הנתבעים נטען כי עומדת להם הגנה של אמת בפרסום בהתאם לסעיף 14 לחוק. אין בידי
2 לקבל טענה זו.

3
4 מהראיות עולה כי ב-2005 הוגשה לנציבות שרות המדינה תלונה כנגד התובע על ידי מנהל כח אדם
5 דאז ברשות השידור בחשד לדיווחי שעות כוזבים, היעדרות בעת ארועים חדשותיים ועוד. בדיקת
6 נציבות שרות המדינה העלתה כי בין התובע לממונה הישיר עליו שוררים יחסי עבודה עכורים אשר
7 הובילו למידורו מנושאים עליהם הוא מופקד ונטילת סמכויותיו ועל כן הוחלט כי אין מקום לנקיטת
8 הליכי משמעת כנגדו בגין אירועים שיש להם זיקה ישירה ליחסים המקצועיים העכורים (ר' 4/נ
9 ונספח א' לנ/4; ת/1). בנושא דווח השעות העלתה בדיקה מטעם נציבות שרות המדינה כי לא נמצאו
10 ראיות לכך שהתובע לא ביצע בפועל את שעות העבודה עליהן דווח (ר' סעיף 5 לנ/4 – מכתבו של אסף
11 רוזנברג, מי שהיה אז מנהל אגף המשמעת בנציבות שרות המדינה). עם זאת נמצא כי התובע מדווח
12 על עבודה שבוצעה מהבית כאילו בוצעה במשרד (ר' שם). מאחר והתברר כי מדובר בתופעה מאוד
13 רווחת ברשות השידור כאשר לטענת התובע ועובדים נוספים ברשות השידור קיימים נהלי עבודה
14 המתירים זאת, הוחלט לבחון את הנושא בצורה מעמיקה מול פרקליטות המדינה. בעקבות זאת
15 נתגבשה המלצה והוצא מכתב למנכ"ל רשות השידור כיצד לנהוג מכאן ואילך כלפי כלל העובדים (ר'
16 עדותו של אסף רוזנברג בעמ' 6, שורות 23-32). במכתב ההמלצה צויין כי טענת העובדים בדבר נוהג
17 בן שנים רבות בנושא המעוגן בהסכמים ונהלים פנימיים המאפשרים זאת, אומתה על ידי בכירים
18 ברשות (ר' נספח ב' לנ/4). מאחר וצורת דווח זו אינה תקינה, הוחלט בעניינו של התובע להמליץ על
19 נזיפה פנים משרדית בכפוף לשמוע בהתאם להוראות סעיף 31 לחוק שרות המדינה (משמעת),
20 התשכ"ג-1963 (ר' סעיפים 8-9 לנ/4; עדותו של אסף רוזנברג בעמ' 8, שורות 8-9). התקיים הליך של
21 שימוע בפני מר צבי צימרמן סמנכ"ל כ"א ומנהל ברשות השידור (ר' סכום השמוע נ/1) אשר בשורה
22 התחתונה כתב בהמלצתו מאחר ולא נמצאו ראיות שהעובד לא ביצע בפועל את השעות עליהן דווח
23 אין מקום לנזיפה. עם זאת, המליץ להעיר הערה כתובה שתשמש אזהרה לעתיד (ר' נ/3; עדותו בעמ'
24 19, שורות 13-28). בהחלטתו של מנכ"ל רשות השידור מוטי שקלאר הוא מציין כי **"לאחר שקראתי**
25 **את הסברך בשימוע ובהכירי את אופן העבודה בחטיבת החדשות בטלוויזיה וברדיו הכרוכה**
26 **בעבודה מסביב לשעון, איני מוצא לנכון בצעדים משמעתיים. כפי שהבהרת בשימוע, אני סמוך**
27 **ובטוח שתפעל בעתיד לפי הנהלים שייקבעו"** (ר' נספח ה' לתצהיר התובע). תביעה שהגיש התובע
28 לתשלום בגין השעות הנוספות לבית הדין האזורי לעבודה ואשר בה יוצגה רשות השידור על ידי
29 הפרקליטות, נתקבלה במלואה במסגרת הסדר פשרה (ר' נספח ג' לתצהיר התובע).

30
31 אלו הן העובדות שהוכחו. עולה מהן כי אין כל ראייה לכך שהתובע לא ביצע את שעות העבודה עליהן
32 דווח. התובע אף קיבל את השכר עבור שעות אלו במלואו בעקבות תביעה שהגיש. עובדות אלו אינן
33 עולות בקנה אחד עם הפרסום נשוא התביעה ממנו עולה כי התובע דווח על שעות עבודה אותן לא
34 ביצע וקיבל שכר בגינן. לנוכח האמור לא עומדת לנתבעים ההגנה של אמת בפרסום.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 2713-07 אריה שקד נ' עגל הזהב עיתונות בע"מ ואח'

1 בכתב ההגנה טענו הנתבעים לקיומן של הגנות נוספות אך לא חזרו על טענותיהם אלו במסגרת
2 הסכומים ונראה כי נזנחו.

3
4 8. האם ניתן להטיל אחריות על אתר אינטרנט ועורכיו בגין פרסום לשון הרע על ידי "בלוגר"?

5
6 על פי סעיף 11(א) לחוק איסור לשון הרע:

7 "פורסמה לשון הרע באמצעי התקשורת, ישאו באחריות פלילית ואזרחית בשל לשון הרע, האדם
8 שהביא את דבר לשון הרע לאמצעי התקשורת וגרם בכך לפרסומו, עורך אמצעי התקשורת ומי
9 שהחליט בפועל על הפרסום, ובאחריות אזרחית ישא גם האחראי לאמצעי התקשורת"

10
11 סעיף 11(ג) קובע כי:

12
13 "בחוק זה –

14 "אמצעי תקשורת" – עיתון כמשמעותו בפקודת העיתונות (להלן- העיתון) וכן שידורי רדיו
15 וטלוויזיה הניתנים לציבור;
16 "עורך אמצעי תקשורת", בעיתון – לרבות עורך בפועל, ובשידור – לרבות עורך התכנית שבה נעשה
17 הפרסום.
18 "אחראי לאמצעי התקשורת", בעיתון – המוציא לאור, ובשידורי רדיו וטלוויזיה – מי שאחראי
19 לקיומם".

20
21 "עתון" מוגדר בפקודת העיתונות כ"כל דבר דפוס המכיל חדשות, ידיעות, סיפורי
22 מאורעות...הנדפס... והיוצא לאור בישראל...". כל דבר-דפוס המכיל חדשות, ידיעות, סיפורי
23 מאורעות, או כל הערות, ציונים או באורים בקשר עם אותם חדשות, ידיעות או סיפורי מאורעות, או
24 עם כל ענין אחר בעל חשיבות צבורית, הנדפס בכל לשון והיוצא לאור בישראל למכירה או להפצת
25 חינם, לעיתים קבועות או בלתי קבועות, אך אין הוא כולל כל דבר דפוס היוצא לאור ע"י ממשלת
26 ישראל או למענה".

27
28 לטענת התובע יש לראות באתר האינטרנט בו נעשה הפרסום "אמצעי תקשורת" בהתאם לאמור
29 בסעיף 11(ג) לחוק ויש להטיל אחריות על הנתבעים 1-2 כאחראית ועורך אמצעי התקשורת. לטענת
30 הנתבעים אתר אינטרנט אינו "אמצעי תקשורת" כהגדרתו בסעיף 11 לחוק ולפיכך לא ניתן להטיל
31 אחריות מכח סעיף 11 על הנתבעים 1-2.

32
33 9. השאלה האם ניתן לראות באתר אינטרנט כ"אמצעי תקשורת" במשמעות סעיף 11 לחוק איסור
34 לשון הרע, קיבלה עד כה תשובות שונות בפסיקה.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 07-2713 אריה שקד נ' עגל הזהב עיתונות בע"מ ואח'

1 בק"פ 145/00 ויסמן נ. גולן ואח' (שלום-ת"א) קבעה כב' השופטת רייך-שפירא כי "כשם שאחריותו
2 של עורך עומדת אם הכתבה מודפסת בעיתון, כך היא קיימת ועומדת כשהכתבה מוקרנת על צגי
3 המחשב באתר הרשמי של העיתון". מנגד בת.א. 7330/00 בורוכוב נ. פורן (שלום – כפר סבא) קבע
4 כב' השופט אמיר כי אין לגזור גזירה שווה לצורך הטלת אחריות על עורך בין עיתון מודפס לבין אתר
5 אינטרנט אף של אותו עיתון עצמו (לפסקי דין נוספים ששללו תחולת סעיף 11 על אתרי אינטרנט, ר'
6 תא (ת"א) 14303/08 רבקה פלח – חנות "בייבי פלוס" נ. פלונית; תא (ת"א) 12281/07 נתן הופמן נ.
7 תפוז אנשים בע"מ; תא (ת"א) 32986/03 בושמיץ משה נ. אהרונוביץ ענת. עם זאת, פסקי דין אלו
8 לא דנו באתרי אינטרנט "דמויי עיתון". בתווך מצויים פסקי דין שאינם שוללים תחולה עקרונית של
9 סעיף 11 גם על אתרי אינטרנט ובלבד שאלו נושאים מאפיינים של עיתון. כך בת.א. (ת"א) 37692/03
10 יצחק סודרי נ. ארנון שטלריד מציינת כב' השופטת רונן בהתייחס לפסק הדין בעניין בורוכוב כי
11 "כשלעצמי אני סבורה כי השאלה האם אתר אינטרנט הוא "עיתון" איננה נקיה מספקות, כאשר
12 מדובר באתר שיש לו המאפיינים של "עיתון", למעט המאפיין של "הדפסה". כך, כאשר מדובר
13 באתר שיש לו עורך, הממייין ומסנן את התכנים המתפרסמים בו, אתר בו קיימים כתבות ופרסומים
14 המתפרסמים על דעת המערכת, השאלה האם מדובר ב"עיתון" על כל הכרוך בכך, למרות שלא
15 מדובר ב"דבר דפוס", איננה פשוטה". באותו מקרה לא נדרשה הכרעה בשאלה מאחר ומדובר היה
16 באתר שאינו דומה כלל לעיתון מבחינת מאפייניו. בת.א. (ראשל"צ) 5844/07 וינטרוב ואח' נ. גלובס
17 פבלישר עיתונות (1983) בע"מ קבע כב' השופט שורץ כי במקרים המתאימים אין מניעה כי עיתון
18 מקוון ייחשב כ"עיתון" וכ"אמצעי תקשורת" לצורך החוק. באותו מקרה קבע כי בהתחשב באופיו
19 של האתר, אתר גלובס, המתנהל בדומה לעיתון במובן זה שמועסקים בו כתבים ועורך אתר, יש
20 לראותו כעיתון לצרכי סעיף 11.

21
22 10. אכן שאלת תחולתו של סעיף 11 לחוק איסור לשון הרע על אתרי אינטרנט אינה פשוטה. לקביעה
23 זו עשויה להיות השלכה במישור הפלילי מכח חוק איסור לשון הרע, השלכה המחייבת זהירות
24 מיוחדת בפרשנות החוק. לקביעה זו עשויה להיות השלכה על זרימת המידע החופשי באינטרנט כמו
25 גם על היותו כלי תקשורת ובמה חופשית להבעת דעות הנגישה לכלל הצבור. השלכה המחייבת אף
26 היא זהירות מיוחדת בפרשנות החוק.

27
28 גם בהנחה שחל סעיף 11 האמור על אתרי אינטרנט כאלו או אחרים, מתעוררת השאלה האם חל
29 הסעיף על כל האתר או חלקו? כך מתעוררת השאלה האם "טוקבקים" הם חלק מהעיתון? האם
30 "בלוגים" הם חלק מהעיתון? כולם? חלקם?

31
32 שאלה נפרדת היא השאלה, בהנחה שסעיף 11 אינו חל על אתר אינטרנט כזה או אחר, האם ניתן
33 להטיל אחריות על בעלי ו/או מנהלי האתר לפרסום המהווה לשון הרע אשר פורסם במסגרת האתר
34 על ידי צד ג' וזאת מכח דיני הנזיקין הכלליים. גם שאלה זו זכתה להתייחסות בפסיקה ואף לגביה
35 ניתן להבחין בגישות שונות. בתיק שבפני לא הועלתה הטענה כי יש להטיל אחריות על הנתבעים גם

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 2713-07 אריה שקד נ' עגל הזהב עיתונות בע"מ ואח'

1 אם סעיף 11 אינו חל, ולא ראיתי איפוא מקום לדון בה. (לדיון בשאלת אחריותם של ספקי שירותים
2 לתכנים שמקורם בצד ג' והמהווים לשון הרע, ר' ניבה אלקין-קורן, "המתווכים החדשים ב"כיכר
3 השוק" הוירטואלית", משפט וממשל ו' (תשס"ב) 365, בעמ' 377 ואילך).

4

5 11. הגם ששאלת תחולתו של סעיף 11 על אתרי אינטרנט מעוררת קשיים מילוליים בפרשנות
6 ההוראה, לא קשיים אלו הם מרכז הכובד בפרשנות סעיף 11. מרכז הכובד הוא בשאלת המדיניות
7 האם יש מקום להטלת אחריות על בעלי ועורכי אתרי אינטרנט בדומה לזו המוטלת על עורך ומו"ל
8 של עיתון. ודוק. השאלה איננה האחריות הישירה של המפרסם שכן לעניין זה מהווה הפרסום
9 באינטרנט פרסום לצורך הטלת אחריות מכח חוק איסור לשון הרע. השאלה עניינה האחריות
10 הנוספת של הגורם האחראי ובעל השליטה על האתר בו נעשה הפרסום. "עיתונות אינטרנט" אינה
11 זוכה בהכרח להתייחסות זהה לזו הניתנת לעיתונות המודפסת. כך לעניין הצורך ברישיון. כך לעניין
12 הצנזורה הצבאית. האם לעניין אחריות על פי חוק איסור לשון הרע יש לגזור גזירה שווה בין
13 השניים? שאלת המדיניות, הפרשנות התכליתית של ההוראה, מחייבת חזרה לרציונאליים שבבסיס
14 הטלת האחריות מכח סעיף 11 מלכתחילה. טעמים אלו עניינם יכולת השליטה של הגורמים
15 האחראיים על תכני הפרסום, אשר באה לידי ביטוי באמצעות סינון ועריכה קודם לפרסום. סינון
16 ועריכה אלו הם גם המקנים בעיני הצבור משנה תוקף לאמינות המידע המתפרסם באמצעי
17 התקשורת אשר פורטו בסעיף 11.

18

19 האם הצבור מייחס לאתרי "עיתונות מקוונת" את אותה מידת אמינות המיוחסת לעיתונות
20 המודפסת? שאלה זו אינה פשוטה (השווה לשאלה שמעורר יובל קרניאל במאמרו Defamation on
21 the Internet – A New Approach to Libel in Cyberspace 2 J. Int'l Media &
22 Entertainment Law (2009) 215 האם פרסום באינטרנט יכול בכלל להוות לשון הרע לאור
23 אופיו של האינטרנט והתייחסות הצבור אליו). עם זאת, הוצאת אתרי אינטרנט מגדר תחולתו של
24 סעיף 11 נותנת עדיפות לעיתונות הוירטואלית, מעודדת את המעבר אליה בלבד, ומאפשרת פרסום
25 לשון הרע גם מקום בו קיימת בקרת עריכה וסינון והתיימרות לאמינות המידע. סבורה אני איפוא כי
26 אין לשלול עקרונית את תחולתו של סעיף 11 על "עיתונות מקוונת" במקרה המתאים.

27

28 12. בענייננו אין מחלוקת בין הצדדים כי אתר NFC הינו אתר חדשות ואקטואליה מוכר היטב
29 בקרב קהילת משתמשי האינטרנט ומכיל בתוכו מאגר מידע בתחומים שונים ומגוונים (ר' סעיף 7
30 לכתב התביעה; סעיף 11 לכתב ההגנה). עוד אין מחלוקת כי האתר מצהיר על עצמו כמכוון ל:
31

32 "קהל היעד צרכני חדשות ואקטואליה, בעלי מקצועות חופשיים, יזמים ואנשי עסקים, אישי צבור
33 וממשל, שופטים, סטודנטים, עובדים בכירים מנהלים וכו'. מדובר בקהל גולשים מעניין ומעורב,
34 איכותי וברמת הכנסה גבוהה מאוד (יחסית). קהל המשתמשים בתכני האתר הינו כ-350 אלף
35 גולשים שונים.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 2713-07 אריה שקד נ' עגל הזהב עיתונות בע"מ ואח'

- 1
2 האתר זוכה לעניין רב, הוא נחשב לאחד מאתרי התוכן הגדולים והטובים ומתחרה ישירות באתרי
3 התוכן הגדולים: Ynet, מעריב, הארץ ואחרים. בנוסף לחברי המערכת מארח האתר יותר מ-100
4 אישים הכותבים מאמרים. תכני האתר מצוטטים לעיתים קרובות באמצעי התקשורת
5 האלקטרוניים והכתובים" (ר' סעיף 7 לכתב התביעה; סעיף 11 לכתב ההגנה).
6
7 13. מעבר לכך שהאתר מעיד על עצמו כמתחרה בעיתונות כמשמעותה בפקודת העיתונות טרם עידן
8 האינטרנט, מהמפורט לעיל עולה כי לאתר חברי מערכת, ועורך (ר' סעיף 4 לכתב התביעה וסעיף 8
9 לכתב ההגנה). לא הובאו במסגרת ההליך שבפני כל נתונים על דרך ניהול האתר ועל הליך הסינון
10 והעריכה המופעל על ידי העורך ו/או חברי המערכת הגם שניתן להניח כי אלו קיימים, לפחות ככל
11 הנוגע לחלק מהאתר. עם זאת, הפרסום נשוא התביעה נעשה על ידי "בלוגר".
12
13 בכתב ההגנה שהגיש הכותב עצמו טרם מותו כך נכתב: **"הנתבע הינו אזרח ישראל העוסק בתחום**
14 **המחשבים. הנתבע אינו עיתונאי במקצועו, אלא אזרח הנוהג לפרסם מעת לעת מכתבים, בהם הוא**
15 **מביע את דעתו האישית בנוגע לנושאים בעלי חשיבות ציבורית. חלק ממכתבים אלו מפורסמים על**
16 **ידי התקשורת המקוונת, ובכלל זה באתר הנתבעת 1, במסגרת "בימה חופשית" שהינה מסגרת**
17 **המאפשרת הבעת דעות אישיות של גולשי אינטרנט"** (סעיף 5 לכתב ההגנה). בכתב ההגנה שהוגש
18 מטעם הנתבעים 1-2 נטען כי אין כל יריבות בינם לבין התובעים וכי הכותב היה במעמד של כותב
19 בלוג באינטרנט **"כאשר כל האחריות ל"בלוג" שלו חלה עליו"** (ר' סעיף 1 לכתב ההגנה). על פי סעיף
20 3 לתצהירו של הנתבע 2 עליו לא נחקר **"...מושקוביץ לא היה אחד מאנשי האתר, אלא פובליציסט**
21 **עצמאי שכותב מאמרי דעה בכמה אתרים. מזמן לזמן נהג להעביר לפרסום מאמרים – כאורח, גם**
22 **לאתרי".** בסכומי הנתבעים 1-2 נטען כי **"...הבלוגר מוסקוביץ (ז"ל) ..היה עד מותו אחד מ-1,100**
23 **בלוגרים (!) שנהגו להזרים מאמרי דעה וביקורת לאתר"** (סעיף 2) וכי **"...פרסום מאמרו**
24 **של...מושקוביץ נעשה באתר במסגרת האמורה מבלי שהנתבע 3 (ככל הנראה הכוונה לנתבע 2 –**
25 **ש.ר.) ראה או בחן את הפרסום מבעוד מועד"** (סעיף 3).
26
27 גם בהנחה כי חלקים מהאתר הם בבחינת "עיתון" במשמעות סעיף 11 לחוק, לא הובאו במסגרת
28 ההליך שבפני כל נתונים לגבי תהליך קליטה וסינון של בלוגים במסגרת האתר. האם יש לראותם
29 כחלק מהעיתון אם לאו. כשמדובר באתר אינטרנט, להבדיל מעיתון מודפס, אין הוא בהכרח עשוי
30 מקשה אחת. עשויים להיות חלקים שהינם בגדר "עיתון" במשמעות סעיף 11 לחוק איסור לשון הרע,
31 וחלקים שאינם כאלו ויש לראותם כבמה חופשית להבעת דעות, "כיכר העיר הוירטואלית". כך פסקי
32 דין שעסקו ב"טוקבקים" – תגובות שבעקבות פרסום כתבות בעיתונים, קבעו כי אין המדובר בחלק
33 מ"העיתון" לצרכי סעיף 11 לחוק (ר' תא(ת"א) 51859/06, לעיל; תא (ראשל"צ) 5844/07 לעיל). בתיק
34 שבפני לא הובאו כאמור כל נתונים ככל הנוגע למעמד הבלוג, הליך הסינון והעריכה לגביו וכדו'.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 2713-07 אריה שקד נ' עגל הזהב עיתונות בע"מ ואח'

1 בנסיבות אלו אין בידי לקבוע האם הבלוג במסגרתו נעשה הפרסום נשוא התביעה היה חלק מעיתון
2 אם לאו. הנטל בעניין זה הוא על התובע המבקש להוכיח את תביעתו ומשלא עשה כן דינה להידחות.

3
4 התביעה נדחית.

5
6 בנסיבות העניין אין צו להוצאות.

7
8
9 ניתן היום, יג' שבט תשע"ב, 6 פברואר 2012, בהעדר הצדדים.

10

11 רנר שירלי, שופטת